

HYBRIDE SMALL PRIVATE ONLINE COURSE PALLIATIEVE ZORG

Beschrijving van een praktijkvoorbeeld m.b.t. interprofessioneel leren
samenwerken

Auteurs: Yvette van der Linden, radiotherapeut-oncoloog, hoogleraar palliatieve geneeskunde, voorzitter werkgroep onderwijs EPZ, voorzitter en trekker pilot Hybride SPOC
Els Roelofs, huisarts/kaderarts LUMC, trekken pilot Hybride SPOC
Linda Bruggink, projectleider deelproject Netwerkstage PZ - Programma O²PZ

Datum: November 2022

Aanleiding

In het FMS deelproject Opleiden 2025 wordt in verschillende experimenten ervaring opgedaan met interprofessionele samenwerking. Het doel van deze beschrijving is de ervaringen zodanig vast te leggen dat andere instellingen er hun voordeel mee kunnen doen. Naast de innovatieve werkvormen en andere tools die in het experiment zijn ontwikkeld en getest, is ook informatie over het procesverloop interessant om te delen via deze eindrapportage.

Context Hybride SPOC Palliatieve Zorg

In het LUMC wordt voor de aios uit de OOR regio Leiden al sinds 2014 een twee-jaarlijkse basismodule palliatieve zorg gegeven door docenten van het EPZ. Deze discipline-overstijgende onderwijsmodule (DISCOO) wordt met ondersteuning vanuit DOO en Boerhaave aangeboden, bestaat uit 4 middagen van 3.5 uur fysiek onderwijs, 1 x per maand gegeven, zodat de aios van verschillende medische specialismen binnen drie maanden de module afronden. Om op een gelijkwaardig instapniveau te komen maken zij tevoren een door het EPZ LUMC gemaakt e-learning PZ (drie onderdelen, vrijelijk beschikbaar op www.medischonderwijs.nl). In de DISCOO komen verschillende thema's aan bod (o.a. symptoommanagement, communicatie, geestelijke verzorging, interdisciplinaire samenwerking, interculturele problematiek, medische ethiek) en worden verschillende onderwijsvormen gebruikt. Een van de middagen hebben de aios samen met aios huisartsgeneeskunde en aios specialisten ouderengeneeskunde interactief onderwijs over transmurale samenwerking. De module wordt elke keer als zeer positief geëvalueerd. (<https://www.boerhaavenascholing.nl/medische-nascholing/2022/palliatieve-zorg-2022-ii/>)

Enkele aios die bij het EPZ een drie-maanden verdiepingsstage (netwerkstage) volgen doorlopen tevoren of tijdens ook deze DISCOO. Om voor voldoende begeleiding te zorgen is er voor deze netwerkstage per kwartaal plaats voor één aios.

Vanuit de landelijke Werkgroep Onderwijs van de zeven samenwerkende EPZ (voorzitter Yvette van der Linden, secretaris Els Roelofs) is samen met Stichting E-Infuse vanaf oktober 2020 een zogenaamde Small Private Online Course (SPOC) van vijf weken gemaakt en in de zomer van 2021 gepilot. Deze SPOC omvat min of meer dezelfde thema's als de huidige module. Deelnemende aios kunnen elke week asynchroon, in hun eigen tijd, twee uren besteden aan de interactieve onderdelen (<https://e-infuse.com/palliatieve-zorg/>).

De pilot hybride SPOC is uitgevoerd i.s.m. het programma Optimaliseren Onderwijs Palliatieve Zorg (O²PZ).

Gezien het grote aantal te verwachten aios die de komende jaren scholing palliatieve zorg nodig zullen gaan hebben, is een 'ouderwetse' vorm van lesgeven i.v.m. beperktheid aan goede docenten op termijn onhaalbaar. Daarom hebben wij bedacht een pilot te willen uitvoeren waarin de SPOC gecombineerd wordt met fysiek onderwijs in het eigen ziekenhuis. Hiermee volgen aios het online onderwijs via de SPOC en leren zij tijdens fysieke bijeenkomsten interdisciplinair en interprofessioneel over aanvullende onderwerpen, zoals o.a. samenwerking in het eigen ziekenhuis, inzet consultteams palliatieve zorg, passende communicatie. Dit onderwijs wordt gegeven door ervaren docenten (artsen, medisch psycholoog, verpleegkundig specialisten) van het consultteam

palliatieve zorg. Als voor- en nameting wordt de Competentiescan O²PZ ingevuld (<https://palliaweb.nl/onderwijs/competentiescan-palliatieve-zorg/artsen>).

Deze pilot heeft waardevolle informatie opgeleverd over inhoud en logistiek van het tegelijkertijd volgen van online landelijk en verdiepend lokaal onderwijs. Gebruikte onderwijsvormen zijn vrij beschikbaar. Mogelijke opbrengst is dat bij positieve evaluatie deze hybride vorm van onderwijs palliatieve zorg voortaan het standaard onderwijs gaat zijn en daarmee voor het LUMC de huidige vier-middagen module zal gaan vervangen.

Activiteit

Gedurende vijf weken volgden aios zowel het online onderwijs van E-Infuse (twee uur) als wekelijks 1.5 uur lokaal onderwijs in het LUMC. Lokale onderwijsvormen zijn Triviant Palliatieve Zorg, Week van de Vraag, Lijnen van Samenwerking, Verdieping Symptoommanagement en Cultuursensitieve Communicatie. Dit onderwijs werd gegeven door ervaren docenten (artsen, medisch psycholoog, verpleegkundig specialisten) van het consultteam palliatieve zorg. Als voor- en nameting werd de Competentiescan O²PZ ingevuld (<https://palliaweb.nl/onderwijs/competentiescan-palliatieve-zorg/artsen>). Direct na de laatste week werd een inhoudelijke evaluatie op proces en inhoud ingevuld, welke na twee maanden herhaald is voor meting van effecten op termijn. Opleiders van de aios werd ook naar hun ervaring gevraagd. De pilot werd door docenten, onderwijskundige en organisatoren nascholing verder geëvalueerd op haalbaarheid qua logistiek, bezetting, inhoud.

Leerdoelen voor aios

Na het volgen van de hybride SPOC palliatieve zorg:

- Is de aios voorbereid op het geven van palliatieve zorg
- Heeft de aios zijn/haar kennis vergroot en geleerd van de ervaring van collega's
- Is de aios bekwaam in het omgaan met cultuur sensitieve problematiek en is de aios een betere communicator.

Omvang/reikwijdte

Wie zijn betrokken?

Het Expertisecentrum Palliatieve Zorg LUMC is betrokken bij het experiment in der personen van Drs. Els Roelofs (huisarts/kaderarts palliatieve zorg) en prof dr. Yvette van der Linden (radiotherapeut-oncoloog/hoogleraar palliatieve geneeskunde), evenals alle docenten vanuit EPZ, aanvullend met docenten vanuit Dienst Geestelijke verzorging, Medische Psychologie, Medische Ethiek en de vaste onderwijskundige vanuit OOR Leiden/DOO en projectleider Boerhaave.

Werkwijze: organisatie en logistiek, proces en resultaten

Vorbereiding

Na het beëindigen van de DISCOO in het najaar 2021 zijn we gestart met een bijeenkomst met bovengenoemden waarin we het huidige onderwijs hebben geëvalueerd en gebrainstormd hebben over welke thema's en fysieke onderwijsvormen behouden zouden moeten worden. Hierdoor is de vertaalslag gemaakt naar de inhoud van de SPOC en toevoeging vanuit de DISCOO aan de hybride SPOC. Hieronder volgt een opsomming van de vervolgactiviteiten:

- Overleg met opleiders COC: presentaties gehouden, individuele opleiders gesproken.
- Vanuit EPZ Radboudumc Nijmegen is aangehaakt drs. Marieke van den Brand, internist-consulent palliatieve zorg en lid landelijke werkgroep Onderwijs EPZ, resulterend in deelname aan de hybride SPOC met een eigen pilot.
- Met OOR Leiden/DOO LUMC/Boerhaave is overleg gevoerd over de haalbaarheid van ondersteuning i.v.m. ziekte bij Boerhaave.
- Er is overleg gevoerd met E-Infuse over het runnen van een aparte SPOC voor deze pilot, hieraan namen ook aios uit de pilot vanuit het Radboudumc Nijmegen deel.
- Er is overleg gevoerd over financiën, ondergebracht bij OOR Leiden/DOO LUMC.
- Eind april 2022 is er een besluit genomen over het uitvoeren van de pilot in de maand juni 2022, duur vijf weken van maandag 30 mei t/m vrijdag 1 juli 2022.
- Er is een campagne opgezet voor het benaderen van aios en opleiders en inschrijving, de inzet was maximaal 15 aios i.v.m. haalbaarheid van onze begeleiding gedurende 5 weken.
- De opleiders kregen ook toegang tot de SPOC van E-Infuse en werden op de hoogte gesteld van de inhoud van de fysieke scholingen. Doel hiervan was de opleiders te betrekken en daarmee enthousiast te maken voor volgende scholingen. Daartoe werd ook een evaluatie voor de opleiders opgesteld.
- Er zijn evaluaties pre-post opgesteld.
 - o Pre met de O²PZ competentiescan (<https://palliaweb.nl/onderwijs/competentiescan-palliatieve-zorg/artsen>).
 - o Post met evaluatie direct nadien en twee maanden later i.v.m. leereffect, tezamen met een tweede competentiescan.

Proces

Binnen twee weken na het versturen van de oproep via mail schreven 14 aios zich in. Zij kwamen van acht verschillende specialismen: gynaecologie, chirurgie, long, radiotherapie, anesthesie, eerste hulp, neurologie, specialist ouderengeneeskunde.

Resultaten

- Tevoren en twee maanden na afloop vulden resp. 13 en 9 aios de O²PZ competentiescan in. Hieronder volgt een opmerking in de evaluatie tijdens de vijf weken:
Over het algemeen zeer positief. Ondanks grote inzet om te komen voor velen lastig om tijd vrij te maken (piepers die gingen, invallen voor zieke collega's, spoedpatiënten enz.). In dat licht was de opkomst toch goed te noemen. Onderwijs met aios uit verschillende disciplines werd zeer gewaardeerd, meerwaarde.
- Eindevaluatie: vooral veel meerwaarde van het interprofessionele leren; en 'de Week van de vraag'. Doorgaan of terugrijpen op onderwerpen uit de cursus E-Infuse werd gemist.
- Post evaluaties: de evaluatie direct na de 5e week werd ingevuld door 10 aios en 1 opleider. De gecombineerde module werd als zeer positief ervaren. Op schaal 1-5 gemiddeld een 4,3. Enkele highlights zijn de ervaringen met 'de vraag van de week' en wat dit oplevert, de communicatietraining en met name het leren van elkaar werd bij herhaling genoemd.
- Na twee maanden is een 2e evaluatie verstuurd om te evalueren welke onderdelen beklijfd waren. Deze 2e evaluatie werd door 12 aios ingestuurd.

- Onafhankelijk hiervan is er vanuit E-Infuse een standaardevaluatie uitgevoerd, los van onze pilot. Hierop reageerden vijf aios met feedback op onze pilot. N.B. wij hadden als docent ook toegang tot de cursus van E-Infuse en kregen nadien de algemene evaluatiegegevens terug.

In bijlage 1 staat het overzicht van alle onderwijsactiviteiten in het LUMC gedurende de vijf weken dat de aios ook de SPOC online volgden.

In bijlage 2 staat de oproep voor inschrijving die half mei 2022 is verstuurd, deze tekst zou als voorbeeld kunnen dienen voor andere consultteams PZ van ziekenhuizen die deze onderwijsvorm zouden willen overnemen.

Bijlage 3 bevat de evaluaties van de hybride SPOC.

N.B.: De uitkomsten van de vragenlijst zijn als aparte bijlagen toegevoegd PDF 21-22_aios-Fysiek_onderwijs_van_he_EPZ_LUMCX_-_FMS_Onderwijspilot_Palliatieve_zorg_voorjaar_2022 PDF 20221004_impactmeting en evaluatie na ong. 8 weken.

Harde randvoorwaarden

- Financiële randvoorwaarden. De kosten van de SPOC. Deze bedragen per aios euro 95,= terwijl momenteel de Boerhaave DISCOO voor hen gratis is. Op termijn bij inzet SPOC als vast onderwijsonderdeel zou dat problematisch kunnen zijn, omdat wij als docenten/trekkers hybride onderwijs afhankelijk zijn van opleiders /COC. (De financiën zijn nu ondergebracht bij DOO, N.B. De kosten van de pilot zijn niet in rekening gebracht aan FMS, deze is vanuit opleidingsgelden LUMC betaald).
- Tijdsinvestering en logistiek: Els Roelofs en Yvette van der Linden hebben voor deze pilot grotendeels alle secretariële logistieke acties zelf uitgevoerd i.v.m. onderbezetting Boerhaave.

Zachte randvoorwaarden (zie ook Lessons learned)

- Beschikbaarheid en bereik van aios en opleiders: het is moeilijk om tijd te krijgen voor onderwijs. Een oplossing is het verplicht stellen voor alle aios van bepaalde specialismen die tenminste niveau 8 conform het onderwijsraamwerk O²PZ moeten bereiken, zou dit verhelpen.

Lessons learned

Wat werkte wel?

- Goede samenwerkingspartners:
 - Docenten consulenten EPZ en externe docent (medisch psycholoog, vaste docent bij huidige DISCOO)
 - OOR Leiden/DOO LUMC/BOERHAAVE/E-infuse
- Enthousiaste aios
- Meewerkende faciliterende opleiders
- Gedreven organisatie (docenten EPZ (wizelf)).

Wat kon beter/valkuilen?

- Aios kunnen zich toch niet altijd vrijmaken ondanks aanbieden onderwijs op meerdere momenten in één week (vanwege spoedpatiënten, invallen voor zieke collega's, enz.). Daardoor groepjes soms erg klein, dit gaat ten koste van het interprofessionele leren (maar was wel nog steeds aanwezig).
- Dit geldt ook voor het uitvoeren van opdrachten, bijv. 'De week van de vraag': bleek soms lastig om daar ruimte voor te krijgen ondanks voorbereiden door aios zelf en met informeren hierover van diens opleider en hele staf.
- Hoe inzicht krijgen bij gebruik SPOC over eventuele inschrijvingen vanuit eigen ziekenhuis rechtstreeks bij E-Infuse, lokaal/regionaal afstemmen via onderwijsorganisatie (voor LUMC is dat DOO/Boerhaave). Nu hebben wij lijst deelnemers doorgegeven, vergeet goede afstemming.
- In vergelijking met het tot dan toe gebruikelijke aios onderwijs PZ (huidige DISCOO vrijwillige module van 4 middagen) is het Interdisciplinaire onderwijs samen met aios huisartsgeneeskunde en aios SO met daarin thema's als zorgketen, sociale kaart, samenwerken 1e-2e lijn in de huidige pilot grotendeels vervallen.
- Doorgaan of teruggrijpen op onderwerpen uit de cursus E-Infuse werd gemist.
- De evaluatie direct na de 5e week werd ingevuld door 10 aios en 1 opleider. Ondanks herhaalde e-mails is dit aantal niet verder verhoogd (i.v.m. zomerperiode: vakantie- en overwerkt zijn). Later bleek dat door een deel van de deelnemers in de (gebruikelijke en onafhankelijke) evaluatie vanuit E-Infuse opmerkingen te zijn geplaatst in de veronderstelling dat dit bij de pilot behoorde.

Tips & aanbevelingen

- Aan onszelf: te veel tijd investeren met 3 x per week fysiek onderwijs, de huidige DISCOO met vier middagen is veel minder belastend.
- De nieuwe pilot start in het voorjaar 2023. Dit is een SPOC met aangepast programma in de 1^e week (2,5 uur -> Intro en Triviant PZ) en in de 4^e of 5^e week (3.5 uur -> Communicatie en Culturele diversiteit), voor alle aios tegelijk. Daarmee is de inschatting dat er een halvering van de tijd optreedt en minder inzet docenten nodig is. Evt. wordt er nog een extra terugkom middag georganiseerd enkele weken nadien. We moeten nog nadenken of we de interdisciplinaire middag vanuit huidige DISCOO met aios ziekenhuis, in opleiding tot huisarts of SO dan kunnen plannen.
- Twee keer onderwijs is wel minimum om aios met elkaar in contact te brengen, ook van elkaar te kunnen leren en voorwaarden (veiligheid in de groep) te kunnen scheppen om op de tweede middag een effectieve communicatietraining te kunnen doen.
- Doorgaan of teruggrijpen op onderwerpen uit de cursus E-Infuse werd gemist: aansluiting beter afstemmen i.o.m. E-infuse.

Toepassing in een andere context?

Deze onderwijsvorm zou ook in andere ziekenhuizen kunnen worden toegepast.

In bijlage 2 staat de oproep die half mei 2022 is verstuurd, deze tekst zou als voorbeeld kunnen dienen voor andere consultteams PZ van ziekenhuizen die deze onderwijsvorm zouden willen overnemen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Opbouw Hybride SPOC LUMC

Periode ma 30 mei-vrij 1 juli 2022

Week 1 = Triviant Palliatieve Zorg

- Docenten: Els Roelofs, Yvette van der Linden en consulenten PZ
- Ruimtes regelen, afhankelijk van aantal
- Extra:
 - o Uitleg opdracht Voorsorteren (bijv. poli of familiegesprek) gedurende vier weken -> consulent PZ incl. Manon Boddaert.
 - o Individuele opdracht, met verslaglegging.
 - o Uitleg opdracht Eigen overdracht Week van de Vraag in week 3.
 - o Uitleg opdracht Communicatie voor week 5.

Week 2 = Lijnen van samenwerking (specialist PZ, consultteams, transmurale keten incl. HA)

- Docenten: Els Roelofs, Yvette van der Linden, consulenten PZ.
- Ruimtes regelen, afhankelijk van aantal.
- Vorm = werkgroep, inhoud afhankelijk van achtergrond deelnemers, maken PPT als opstart (o.a. Henderson).

Week 3 = Eigen overdracht Week Van De Vraag

Werkvorm: eigen locatie, A4 met opdrachten en uitleg incl. wat het oplevert, deze opdracht week tevoren opsturen via mail.

Vraag	Thema	Toelichting
1	Surprise Question	Zou je verbaasd zijn als deze patiënt binnen een jaar in overleden? Indien nee, zou je verbaasd zijn als deze patiënt nog in leven is na 12 maanden?
2	Niets doen	Is niet doen een reëel alternatief voor deze patiënt? Wat zijn consequenties van niet behandelen?
3	Afstemming 1 ^e lijn	Is er afstemming geweest met HA of andere 1 ^e lijns zorgverleners? Wat leverde dat op aan extra informatie? Of was het overleg i.v.m. continuïteit van zorg?
4	Verwachte overleving	Wat is de verwachte 2 of 5-jaars overleving?
5	Patiënt & Naasten	Wat wil de patiënt? Wat zijn diens wensen en doelen? Wat geeft zijn leven zin? Wat is zijn sociale omgeving (beroep, leefsituatie etc)?

- Verslaglegging en uitwisseling ervaringen via mail.

Week 4 = Symptoommanagement verdieping

- ➔ Week tevoren via mail gewenste onderwerpen aanleveren -> Els Roelofs.
- ➔ Reminder casus
- Vorm = werkgroep

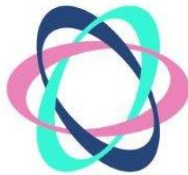
Week 5= Communicatie en culturele diversiteit

- ➔ Eigen casus 1 week tevoren inleveren, format 2-daagse/9-daagse, met drietal, 1 uur doorspreken met consulent PZ
- Docenten: Marike Lub (psycholoog trainer), Els Roelofs, Yvette van der Linden, consulenten palliatieve zorg
- Vorm = werkgroep

cursus palliatieve zorg

medisch specialisten

cursus palliatieve zorg

medisch specialisten

November 2021 – juni 2022

CASUS

Naam deelnemer:	
Specialisme:	

Patiënt:

- Achtergrond, ziektefase (symptoomgericht/ziektegericht), psychosociale context
- Probleemstelling;
- Acties / stappenplan/evaluatie

Bij langer lopende casus

- Beloop in de tijd
- Terugkoppeling acties

Vraagstelling nu

Bijlage 2 Oproep aios en opleiders OOR LUMC voor deelname aan de pilot.

Help jij ons om voor alle AIOS in het LUMC en de OOR Leiden het onderwijs palliatieve zorg te verbeteren?

Schrijf je dan in voor de **pilot Onderwijs Palliatieve Zorg**, een 5 weken durende interactieve, interdisciplinaire, blended cursus Palliatieve Zorg

Wat is het:

- 2 uur **online** les per week, asynchroon, dus zelf in te delen in de week, passend in je eigen agenda.
 - o Wekelijks worden thema's uitgediept, zoals markeren palliatieve fase, samenwerking, optimalisering symptoommanagement, proactieve zorgplanning, diversiteit.
 - o Diverse onderwijsvormen komen aan bod, verpakt in filmpjes, opdrachten, te lezen artikelen. Voor een sneak preview naar de online cursus kijk naar <https://e-infuse.com/palliatieve-zorg/>
- daarnaast krijg je elke week **live** onderwijs in het LUMC van specialisten palliatieve zorg
 - o in week 1 speel je bijvoorbeeld het Triviant Palliatieve Zorg onder begeleiding van een consulent palliatieve zorg, en ontdek je wat je weet, en wat je vooral nog niet weet.
 - o in week 2 stel je bijvoorbeeld bij jullie patiëntenbespreking elke dag je collega's de vraag of dit 'iemand is waarover je niet verbaasd zou zijn als deze binnen een jaar zou overlijden', en vervolgens bespreek je wat dit voor consequenties heeft voor de behandelkeuzes.

Deelname aan deze blended cursus zorgt ervoor dat je je bekwaamt in omgaan met cultuur sensitieve problematiek en dat je een betere communicator wordt, doordat je de juiste woorden weet te vinden. Tips & tricks in de palliatieve zorg, ze bestaan!

Wat kost het je?

- Wekelijks 2 uur voor het doorlopen van de online module in zelf te kiezen tijd, en maximaal 1 uur aanvullend lokaal onderwijs. Dit laatste plannen we zoveel mogelijk tijdens de al bestaande overleg- en onderwijsmomenten van jullie afdeling.
- Feedback geven over deze hybride vorm, over inhoud van de online module en de aanvullende waarde van het lokale onderwijs -> invullen vragenlijsten (online).
- Meedenken over mogelijk andere onderwijsvormen, je krijgt dus invloed op het lokale onderwijs!

Opbrengst

Met jullie deelname en input vernieuwen we de discipline-overstijgende training Palliatieve Zorg voor AIOS en stellen we een landelijk Werkboek Lokale Onderwijsvormen Palliatieve Zorg samen, die vrij te gebruiken is voor iedere opleidingskliniek in Nederland.

Wanneer:

We starten op maandag 30 mei 2022 en de cursus duurt 5 weken.

We zoeken:

- 10-15 AIOS (dit mogen meerdere van hetzelfde specialisme zijn)

- opleiders/supervisors worden uitgenodigd zich ook aan te melden voor deelname

Aanmelden

Je kunt je opgeven via palliatievezorg@lumc.nl; o.v.v. aanmelden pilot onderwijs palliatieve zorg.

Geef daarbij onderstaande gegevens door:

- naam;
- specialisme;
- emailadres;
- jaar opleiding;
- naam opleider.

Wees er snel bij, want **vol = vol!** Je kunt je aanmelden t/m **13 mei**.

Vragen?

Bel naar 071-5297983

Deze pilot wordt uitgevoerd vanuit FMS Opleiden 2025 door het Expertisecentrum Palliatieve Zorg (Drs. Els Roelofs, huisarts/kaderarts palliatieve zorg, Prof. dr. Yvette van der Linden, radiotherapeut-oncoloog / hoogleraar Palliatieve Geneeskunde), met betrokkenheid van de landelijke werkgroep Onderwijs Palliatieve Zorg van de Expertisecentra Palliatieve Zorg. De pilot wordt aangeboden door de OOR Leiden.

BIJLAGE 3 Evaluaties Pilot Leiden

1. Post test vragenlijst over impact pilot Palliatieve Zorg

De uitkomsten van de vragenlijst is beschikbaar als aparte bijlage PDF 21-22_aios-Fysiek_onderwijs_van_he_EPZ_LUMCX_-_FMS_Onderwijspilot_Palliatieve_zorg_voorjaar_2022 PDF 20221004_impactmeting en evaluatie na ong. 8 weken.

2. Competentiescan O²PZ ingevuld voor start pilot en erna

Competentiescan PZ %	1	2	3	4	5	6	7	8	9
KENNIS, totaal:	43/77	48/62	28/62	42/70	42/77	68/87	54/78	43/83	45/83
medisch handelen	46/73	50/60	27/65	38/67	42/73	65/85	54/77	38/83	46/83
communiceren	33/100	33/67	0/67	33/67	33/100	100/100	33/100	67/100	33/67
samenwerken	67/100	67/67	33/67	33/67	67/100	100/100	67/100	33/100	67/100
maatsch handelen	0/33	33/67	33/33	33/67	33/33	67/100	67/67	67/67	0/67
organisatie en leiderschap	33/83	33/67	33/50	50/67	50/83	50/100	50/83	50/67	33/67
professionaliteit	50/100	50/67	33/67	83/100	33/100	83/67	50/67	67/83	67/100
VAARDIGHEDEN, totaal:	56/62	31/36	67/67	53/64	44/62	47/56	40/58	42/78	22/60
medisch handelen	33/67	17/17	67/50	67/67	50/67	50/67	33/67	33/67	17/33
communiceren	56/56	33/33	44/78	56/67	44/56	44/67	33/44	33/78	33/67
samenwerken	67/67	27/20	60/53	33/53	40/67	53/53	47/67	47/80	27/80
kennis en wetenschap	67/78	44/56	89/78	78/78	67/78	44/44	56/67	44/89	22/44
maatsch handelen	33/33	33/67	100/100	33/67	0/33	44/33	0/33	33/67	0/67
professionaliteit	33/33	33/67	67/67	67/67	33/33	33/67	33/33	67/67	0/33
ATTITUDE: totaal	54/75	71/79	71/61	58/67	63/75	67/75	58/63	54/88	67/79
communiceren	47/80	67/73	67/67	53/67	67/80	60/60	47/53	47/87	47/67
maatsch handelen	67/67	67/67	67/67	67/67	67/67	100/100	33/67	33/67	33/100
professionaliteit	67/67	78/89	78/78	67/67	56/67	78/100	78/78	67/89	100/100

<https://palliaweb.nl/onderwijs/competentiescan-palliatieve-zorg/artsen>

3. Evaluatie Cursus Palliatieve Zorg LUMC

Opzet vragenlijst impact na pilot Palliatieve zorg

Uitsturen: ongeveer 8 weken na einde cursus gelijk met de competentiescan

1. Tijdens het onderwijs Palliatieve Zorg heb je over verschillende onderdelen van palliatieve zorg geleerd en dit misschien tegelijk ook in de praktijk toegepast. We willen je vragen om aan te geven in onderstaande matrix in hoeverre het je gelukt is om wat je hebt geleerd ook **na** de pilot/het onderwijs in de praktijk toe te passen.

	Dit heb ik geprobeerd en het leverde een concreet resultaat op	Dit heb ik geprobeerd, maar ik heb geen resultaat bemerkt	Dit heb ik geprobeerd, maar het lukte niet	Dit heb ik (nog) niet geprobeerd
Leerpunten uit Spel Triviant				
Leerpunten uit Symptoommanagement				
Leerpunten uit Surprise question of andere vraag uit die week				
Samenwerking opzoeken rond palliatieve zorg				
Leerpunten uit Communicatie/andere culturen				
Overleggen met/advies vragen aan het consultteam palliatieve zorg				
Tips/adviezen van collega aios				
Leerpunten uit de cursus van E infuse (graag vermelden wat)				
Ander onderwerp:				

1. Welke uitspraak past het beste bij je ervaringen **na** de training?
 - Ik heb iets nieuws geleerd, ik heb dat gebruikt en dat leidde tot resultaten die de moeite waard zijn
 - Ik heb nieuwe dingen geleerd en uitprobeerde, maar kan hiervan (nog) geen concrete resultaten waarnemen
 - Hoewel ik iets nieuws heb geleerd, is het me nog niet gelukt om dit in de praktijk toe te passen
 - De dingen die in de training aan bod kwamen, kende ik al en paste ik ook al toe
2. Aan welke 1-2 ideeën of tips uit het onderwijs heb je in de praktijk het meeste gehad?
3. Wat bleek in praktijk niet (goed) bruikbaar? Waardoor komt dat?
4. Van welk onderdeel heb je het meest geleerd? Triviant – Symptoommanagement – de Week van de Vraag – Samenwerking – Communicatie – Inschakelen consultteam palliatieve zorg (graag aankruisen en toelichten)
5. Wat vond je van het interprofessionele onderwijs met je collega's van verschillende disciplines?
6. Wat heb je in het onderwijs gemist?
7. Sta je open om eventueel je antwoorden mondeling toe te lichten? Laat dan je e-mailadres achter:

4. Evaluatie door E-Infuse van de SPOC mei/juni 2022

Feedback cursus Palliatieve Zorg 30 mei E-Infuse

- Ik vond het een zeer waardevolle cursus.
- Leuke cursus.
Zeker meerwaarde van het met elkaar discussiëren van de casus, mooi om de input vanuit verschillende specialisme te zien.
Goede afwisseling van tekst en video. Filmpjes van de patiënte en die van nabestaande erg waardevol, geeft inkijkje vanuit het patiënt perspectief.
- Goede leerzame cursus! Leuke opzet, de combinatie van e-learning met de fysieke bijeenkomsten. Bij de e-learning is het leerzaam dat je actief vragen moet beantwoorden en kunt reageren op anderen. Inhoudelijk ook erg goed, alles komt aan bod. Leuke afwisseling van video's en casus. Fijn om te kunnen doorklikken naar links van bijv tools of artikelen. Wat ik vooral leuk vond was de diversiteit aan deelnemers qua achtergrond, waardoor verschillende inbreng bij de casus en discussies. Ik zou deze cursus zeker aanraden aan anderen, ga zo door!
- Hele leerzame cursus. De wekelijkse tijdsinvestering was goed te overzien, de video's goed qua tijdsduur. Erg leerzaam om de ervaringen van collegae te lezen!
- Goede en leerzame cursus! Er komen veel aspecten aan bod en ook fijn om patiente zelf aan het woord te laten.
Wat ik nog fijn zou vinden is een afsluitende samenvattingstabel met alle handige tools, links samengevat (maar goed die zou ik ev ook zelf kunnen maken!)
- Ik vond de cursus erg leerzaam! Goed om het op te delen in weken met verschillende onderwerpen, alle onderwerpen waren relevant. Daarnaast een goede mix tussen video's en tekst, misschien zou er wel nog wat meer achtergrondinformatie in de tekst kunnen (nu is het met name een herhaling van wat er in de video wordt gezegd). Erg bijdragend dat de cursus zo interactief is, dit zorgt ervoor dat je echt over dingen nadenkt en elkaars perspectieven leert kennen. Daarnaast ook inzichtelijk dat er video's vanuit verschillende perspectieven zijn (artsen, verpleegkundigen, ervaringsdeskundigen en mantelzorgers). Ik zou de cursus ook zeker aanraden!
- Sluit ik me helemaal bij aan. Met name was ik erg te spreken over de filmpjes met Christien de Jong en haar uitleg over manieren om het gesprek aan te gaan, erg leerzaam!
- Heel leerzame cursus, goede tools, ook verdieping gegeven. Videos zijn mooi en afwisselend. Een verbeterpunt zou kunnen zijn dat mensen die de online cursus wat later volgen zoals ik (vanwege bv vakantie of drukte) te laat de comments kunnen

- toevoegen waardoor dat stukje minder van toegevoegde waarde is (feedback van de moderators bv). Overigens het lezen van andermans comments is wel leerzaam.

- Heel leerzame cursus! Zeker in combinatie met de "live" onderwijsmomenten. Het leren van elkaars comments vond ik erg interessant.
- Bedankt voor de mooie cursus. Heel leuk om te zien dat het zo relevant is voor allerlei verschillende specialismen. Ik heb het ook echt als een meerwaarde ervaren om eens van collega's te horen waar zij veel ervaring mee hebben, of juist vragen over hebben. Ik vind de discussies die ontstaan, ook in deze leeromgeving, heel leuk om terug te lezen.
Ten aanzien van de video's; soms heb ik deze niet kunnen kijken vanwege gebrek aan koptelefoon, maar dan was de begeleidende tekst ook voldoende om de grote lijnen te volgen. Sommige video's vond ik wel relatief lang.

- Ik vind de kwaliteit hoog. De video's zijn helder en van goede duur.
Door de links aan te klikken is er mogelijkheid tot verdieping.
De website werkt ook soepel en maakt terugkijken gemakkelijk.

- Leerzame en belangrijke cursus, zeker binnen de chirurgie maar überhaupt te onderbelicht onderwerp.
Wel zou ik de cursus iets anders indelen; dus de bijeenkomsten ook vooral gebruiken voor de interactie, bespreken moeilijke casuïstiek, ervaringen, hoe je iets aanpakt, etc. Feitelijke kennis over medicatie e.d. leent zich namelijk ook goed voor online E-infuse deel. Terwijl de interactie zich niet goed voor de online omgeving leent.
En ik zou tijdens de fysieke momenten terug willen komen op vragen/punten vanuit de online leeromgeving. Nu waren er af en toe vragen of bespreekpunten maar zijn die volgens mij niet per se nog belicht tijdens de bijeenkomsten.

- Eens! Ik vond de interactie op het forum leuk en leerzaam om andermans ervaringen te lezen en hier zelf wat langer over na te denken (wat heb ik meegemaakt) en op te schrijven.
Ik zou inderdaad tijdens de bijeenkomsten verder willen ingaan op elkaars ervaringen en delen van tips, trucs en gesprekstechnieken. Of bv de casus die op de mail kwam uitgebreider bespreken.
De bijeenkomst in week 5 vond ik heel waardevol! De bijeenkomst waarin we de organisatie van zorg hebben besproken (week 4?) zou wat mij betreft online kunnen.

- Leerzame cursus, veel informatie die je krijgt in het online gedeelte. Het zou fijn zijn om daar nog even over te reflecteren tijdens de fysieke bijeenkomsten. De opzet vind ik prettig zodat je zelf wanneer je tijd hebt hieraan kan zitten en toch het idee hebt dat je het met andere mensen samen doet.

BIJLAGE 4 Poster voor Nationaal Congres Palliatieve Zorg 13-14 oktober 2022

Els Roelofs¹, Suzanne Zuyderduyn², Linda Bruggink-Gerrits³, Paula Broerser⁴, Ingrid van Leeuwen⁵, Marike Lub⁶, Marieke van den Brand, Yvette van der Lindert⁸

1-Expertisecentrum Palliatieve Zorg LUMC, 2-Directoraat Onderwijs en Opleidingen LUMC
3- Federatie Medisch Specialisten Opleiden 2025, 4 Stichting E-Infuse, 5-Boerhaave Nascholing LUMC
6- Haaglanden Medisch Centrum, 7-Expertisecentrum Palliatieve Zorg Radboud UMC Nijmegen-Integraal Kankercentrum Nederland

Pilot blended Onderwijs Palliatieve Zorg voor artsassistenten: de 5-weeken interactieve, interdisciplinaire landelijke online onderwijsmodule E-Infuse aangevuld met wekelijks lokaal onderwijs in het LUMC

Introductie

Binnen de LUMC opleidingsregio (OOR) verzorgt het Expertisecentrum Palliatieve Zorg (EPZ) met Boerhaave Nascholing sinds 2014 twee keer per jaar een vier-middagen discipline-overstijgende module palliatieve zorg voor arts-assistenten (AIOS). Onderwerpen zijn symptoommanagement, communicatie, cultuursensitieve thema's, medische ethiek en interdisciplinaire samenwerking.

In 2021 is door stichting E-Infuse met de landelijke Werkgroep Onderwijs EPZ een vijf-weeken online onderwijsmodule gemaakt (figuur 1) (<https://e-infuse.com/palliatieve-zorg/>). Deze small private online course (SPOC) loopt drie keer per jaar. Deelnemende AIOS vanuit heel Nederland volgen asynchroon gedurende vijf weken elke week twee uur online onderwijs op een eigen gekozen moment. De module is interactief met opdrachten en nodigt uit tot discussie met elkaar en experts via chatfuncties (forum).

Om de landelijke module lokaal in te bedden hebben wij in samenwerking met de FMS een pilot opgezet om zowel inhoud, als de haalbaarheid en logistiek van blended en interdisciplinair onderwijs te testen. In de pilot ligt de focus op de inbedding van de SPOC in de huidige LUMC module palliatieve zorg. Doel is op termijn deze vorm van blended learning in de OOR regio van het LUMC standaard te maken.

Methode en logistiek

In juni 2022 volgden AIOS gedurende 5 weken zowel het online onderwijs van E-Infuse (twee uur) als wekelijks 2 uur lokaal onderwijs in het LUMC. Lokale onderwijsvormen waren

- *Triviant Palliatieve Zorg (week 1)*
- *Lijnen van Samenwerking (week 2)*
- *Week van de Vraag (week 3) (figuur 2)*
- *Verdieping Symptoommanagement (week 4)*
- *Cultuursensitieve Communicatie*

Het onderwijs werd gegeven door ervaren EPZ docenten (artsen, medisch psycholoog, verpleegkundig specialisten).

Direct na de laatste week werd een vragenlijst over proces en inhoud ingevuld (figuur 3). Vervolgens werd het online onderwijs van E-Infuse (twee uur) als wekelijks 2 uur lokaal onderwijs in het LUMC. Lokale onderwijsvormen waren

Direct na de laatste week werd een vragenlijst over proces en inhoud ingevuld (figuur 3). Vervolgens werd het online onderwijs van E-Infuse (twee uur) als wekelijks 2 uur lokaal onderwijs in het LUMC. Lokale onderwijsvormen waren

Direct na de laatste week werd een vragenlijst over proces en inhoud ingevuld (figuur 3). Vervolgens werd het online onderwijs van E-Infuse (twee uur) als wekelijks 2 uur lokaal onderwijs in het LUMC. Lokale onderwijsvormen waren

Deelnemers

14 AIOS van acht verschillende specialismen → gynaecologie, chirurgie, long, radiotherapie, anesthesie, eerste hulp, neurologie, specialist ouderengeneeskunde.

Conclusies

- * Grote meerwaarde combinatie online en live
 - * Toename competenties
 - * Tijdrovende organisatie
- voorjaar 2023 2 pilot met verbeterde opzet

Quotes AIOS over meerwaarde

- @ interprofessioneel leren vond ik de grote meerwaarde van deze cursus!
- @ de grote meerwaarde zit in de interactie. Dus leren van elkaars casuïstiek, hoe ga je het gesprek aan, hoe herken je de terminale fase, hoe herken je de palliatieve fase, waar loop je dan tegenaan. Alle feitelijke kennis is relevant, maar op te zoeken. Dergelijke ervaring is niet op te zoeken en laat zich niet per mail of E-Infuse delen.
- Quotes AIOS over wat zeker behouden
- @ Het interprofessionele leren. Combinatie van fysiek en online onderwijs. Symptomen. Communicatie.
- @ Interactie met andere specialismen.
- @ Communicatie onderdeel. Interprofessionele aspect met AIOS onderling
- Quote longarts-opleider Maarten Ninaber die tegelijk met zijn AIOS de SPOC volgde
- @ de E-infuse cursus is zeer toegankelijk, interactief, ondanks dat je het op je eigen moment doet, en bijdragen, relevant

Impactmeting na 8 weken
meest waardevolle tip → Surprise Question

Figuur3- Evaluatiepilot

Figuur2- Week van de Vraag

Vraag	Thema	Toelichting
1	Surprise Question	Zou je verbaasd zijn als deze patiënt binnen een jaar in overleden? Indien nee, zou je verbaasd zijn als deze patiënt nog in leven is na 12 maanden?
2	Niets doen	Is niet doen een redelijke alternatief voor deze patiënt? Wat zijn consequenties van niet behandelen?
3	Afstemming 1 ^o lijn	Is er afstemming geweest met HA of andere 1 ^o lijn zorgverleners? Wat leverde dat op aan extra informatie? Of was het overleg 1v.m. constructief van zorg?
4	Verwachte overleving	Wat is de verwachte 2 of 3-jaars overleving?
5	Patiënt & Naasten	Wat wil de patiënt? Wat zijn diens wensen en doelen? Wat geeft zijn leven zin? Wat is zijn sociale omgeving (beroep, leefstijl etc)?

Figuur1- Opzet E-Infuse online onderwijsmodule

Figuur4- Competenties ca 02PZ

Competenties ca 02PZ %	1	2	3	4	5	6	7	8	9
KENNIS, totaal:	43/77	48/62	28/42	42/70	42/77	68/87	54/78	43/68	45/63
medisch handelen	46/71	50/60	27/43	38/67	42/73	65/85	54/77	38/63	46/63
communiceren	33/100	33/67	0/67	33/67	33/100	100/100	33/100	67/100	33/67
samenwerken	67/100	67/67	33/67	33/67	67/100	100/100	67/100	33/100	67/100
maatsch handelen	0/0	33/67	33/67	33/67	33/67	67/100	67/67	67/67	0/67
organisatie en leiderschap	33/67	33/67	33/67	50/67	50/67	50/100	50/67	50/67	33/67
professionaliteit	50/100	50/67	33/67	83/100	33/100	83/67	50/67	67/63	67/100
VAARDIGHEDEN, totaal:	56/62	31/36	67/67	53/68	44/62	47/56	40/38	42/38	22/30
medisch handelen	33/67	17/17	67/67	67/67	50/67	50/67	33/67	33/67	17/17
communiceren	56/56	33/33	44/38	56/67	44/56	44/67	33/38	33/38	33/67
samenwerken	67/67	27/30	60/53	33/53	40/63	33/53	47/67	42/60	27/30
kennis en wetenschap	67/78	44/56	80/78	78/78	67/78	44/44	56/67	44/60	22/48
maatsch handelen	33/33	33/67	100/100	33/67	0/33	44/33	0/33	33/67	0/67
professionaliteit	33/33	33/67	67/67	67/67	33/33	33/67	33/33	67/67	0/33
ATTITUDE, totaal:	54/75	73/79	73/81	58/67	63/75	67/75	58/68	54/68	67/79
communiceren	42/60	67/73	67/67	53/67	67/60	60/60	47/55	42/67	42/67
maatsch handelen	67/67	67/67	67/67	67/67	67/67	100/100	33/67	33/67	33/100
professionaliteit	67/67	78/89	78/78	67/67	56/67	78/100	78/78	67/69	100/100

